

ایرانی‌هایی که در تل‌آویو آموزش دیدند!

۲۱ فروردین ۱۳۹۵ ساعت ۲۳:۴۴

ساواک در دهه ۴۰ و ۵۰ تعداد زیادی از مأموران و افسران عالی‌رتبه را برای فراگیری شگردهای جاسوسی و اطلاعاتی به اسرائیل اعزام کرد. مأموران ساواک در حومه جنوبی تل‌آویو به فراگیری آموزش‌های اطلاعاتی مشغول شدند ...

جوان و تاریخ- اخبار تاریخی

همانگونه که می‌دانیم محمدرضا شاه پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و بازگشت دوباره به قدرت، به فکر تأسیس یک سازمان اطلاعاتی و امنیتی کارآمد افتاد و پس از گذشت بیش از سه سال از این کودتا سازمانی با نام «سازمان اطلاعات و امنیت کشور» یا همان "ساواک" متولد شد. اما آیا تأسیس چنین سازمانی خواست و طرح شاه و مقامات ایرانی و این نهاد برآمده از نیازهای درونی جامعه بوده یا خاستگاهی خارجی و برون‌مرزی می‌توان برای آن متصور شد؟

*سیا و آمریکا: مؤسس ساواک بر این اساس اسرائیل دارای سه پایگاه برون‌مرزی در خوزستان، ایلام و کردستان بود و با اعضای اصلی ساواک روابط صمیمانه داشت و از این سه پایگاه کلیه اطلاعات لازم از کشورهای عربی جمع‌آوری می‌شد پس از اینکه آمریکا نقشی مستقیم و غیر قابل انکار در کودتای ۲۸ مرداد و بازگرداندن محمد رضا شاه به قدرت ایفا کرد، از حضور و نفوذ گسترده‌ای در دربار ایران برخوردار گردید و توانست جای انگلیس را که پس از جنگ جهانی دوم ضعیف شده بود، بگیرد. سیاستمداران آمریکا برای تحکیم موقعیت خود و نفوذ هرچه بیشتر در ایران و منطقه به فکر تأسیس یک سازمان اطلاعاتی-امنیتی در ایران افتادند تا در مرزهای جنوبی شوروی (رقیب اصلی آمریکا در دوران جنگ سرد) حضور جدی داشته و تحرکات این کشور را زیر نظر بگیرند و به این ترتیب از نفوذ شوروی و نشر کمونیسم در منطقه جلوگیری کنند و از سوی دیگر امنیت و ثبات حکومت دست‌نشانده پهلوی به عنوان مهمترین حافظ منافع غرب در منطقه را تأمین نمایند. این بود که آمریکایی‌ها در سال ۱۳۳۵ طرح تأسیس یک سازمان اطلاعاتی را به شاه دادند. آمریکایی‌ها این تشکیلات جدید را برای پیشبرد اهداف خود در منطقه پی‌ریزی کرده و به دنبال تأمین اهداف و منافع خود از کانال ساواک بودند.

شاه در ارتباط سیا و ساواک می‌گوید: مسئولیت بنیانگذاری ساواک به سپهبد تیمور بختیار تفویض شد. وی در این کار از سیا کمک

خواست. تعداد زیادی از کارمندان ساواک برای طی دوره های آموزشی به آمریکا رفتند و در اداره مرکزی سیا به کارآموزی پرداختند.

حسین فردوست نیز در خاطرات خود می گوید: این سازمان (ساواک) در راستای توسعه شبکه های اطلاعاتی امنیتی و منطقه ای سیا تشکیل شد. منوچهر هاشمی از اعضای سابق ساواک در کتاب خاطرات خود به نام «داوری» تأسیس ساواک را بر اساس طرح و پیشنهاد آمریکا بیان می کند.

منصور رفیع زاده، نماینده ساواک در آمریکا نیز در این باره می گوید: دلایل داخلی تشکیل ساواک تابعی از طرح های بلندمدت سیا و آمریکا در ایران بود و این سازمان با از میان برداشتن مخالفان حکومت به مثابه شعبه ای از سیا در ایران و خاورمیانه عمل می کرد.

حتی رؤسای ساواک نیز با صلاحدید آمریکایی ها تعیین می شدند و اعضای ساواک ارتباطی مستقیم با سیا داشتند و جالب اینکه اخبار و اطلاعات به دست آمده را گاهی حتی قبل از شاه و بدون اطلاع وی به مقامات سیا گزارش می دادند. تاج الملوک مادر محمدرضا در خاطرات خود می گوید: محمدرضا خصوصی به من می گفت همین رئیس ساواک و معاون او و مدیران ارشد همه شان با آمریکایی ها ارتباط دارند و برای حفظ ظاهر می آیند و از من اجازه می خواهند، در حالی که قبل از کسب اجازه، اطلاعات مورد نیاز را به آمریکا و انگلیس رد کرده اند.

* موساد و اسرائیل: دومین همکار اطلاعاتی ساواک تعداد زیادی از کارمندان ساواک برای طی دوره های آموزشی به آمریکا رفتند و در اداره مرکزی سیا به کارآموزی پرداختند. پس از سیا، ساواک با موساد سازمان جاسوسی رژیم صهیونیستی بیشترین ارتباط و همکاری را داشت. چگونگی ارتباط ساواک و موساد قابل تأمل است، چرا که اراده آمریکا در این ارتباط به خوبی مشهود است. پس از دوره تأسیس و آموزش های اولیه اعضای ساواک که توسط کارشناسان آمریکایی صورت پذیرفت، آمریکا مساعدت های خود به ساواک را مغرضانه کاهش داد و پیشنهاد نزدیکی و همکاری ساواک با موساد را مطرح کرد تا ایران را به سمت موساد سوق دهد.

امریکا تمایل داشت بسیاری از اهداف و برنامه های خود در خاورمیانه را به دوستان و متحدان درجه یک خود مانند اسرائیل و ایران بسپارد و تلاش داشت آن دو را هرچه بیشتر به یکدیگر نزدیک سازد. شاه نیز که به آموزشها و مساعدتهای دستگاه اطلاعاتی قدرتمند اسرائیل احساس نیاز می کرد خود را به دامان صهیونیست ها انداخت. و اما اسرائیل دلایل بیشتری برای اتحاد سیاسی - امنیتی و تبادل اطلاعاتی با ایران داشت. مهمتر از همه اینکه اسرائیل رژیمی تازه تأسیس و به سخن بهتر اشغالگر بوده که بسیاری از کشورها موجودیت آن را به رسمیت نمی شناختند. این رژیم در منطقه خاورمیانه و در میان کشورهای مسلمان و عرب محصور بوده و در انزوا به سر می برد. رابطه با کشورهای غیر عرب منطقه مانند ایران و ترکیه بر اساس دکترین «محورهای پیرامونی» از ارزش بالایی نزد مقامات اسرائیلی برخوردار بود.

مسئله ای که ساواک و موساد را هرچه بیشتر به یکدیگر نزدیک می ساخت، استراتژی خصمانه آنها در قبال کشورهای عرب و مسلمان منطقه بود. در بین این کشورها مصر و عراق خصومت بیشتری با شاه داشته و این مسئله شاه ایران را هرچه بیشتر به دوستی با اسرائیل و همکاریهای نظامی و اطلاعاتی علیه آن کشورها سوق می داد.

بر این اساس اسرائیل دارای سه پایگاه برون مرزی در خوزستان، ایلام و کردستان بود و با اعضای اصلی ساواک روابط صمیمانه

داشت و از این سه پایگاه کلیه اطلاعات لازم از کشورهای عربی جمع آوری می-شد. ساواک در دهه ۴۰ و ۵۰ تعداد زیادی از مأموران و افسران عالی رتبه را برای فراگیری شگردهای جاسوسی و اطلاعاتی به اسرائیل اعزام کرد. مأموران ساواک در حومه جنوبی تل آویو به فراگیری آموزشهای اطلاعاتی مشغول بودند.

*اینتلجنس سرویس و ارتباط پنهان با ساواک هر چند اسناد موجود در باب رابطه سازمان جاسوسی انگلیس با ساواک، محدود است ولی باید گفت ارتباط بین ساواک و اینتلجنس سرویس گسترده و دارای ابعاد گوناگون بوده است. این محدودیت اسناد به دلیل اعتقاد انگلیسیها به تشکیلات غیر علنی و کوچک بوده است. هرچند که پس از کودتای ۲۸ مرداد، انگلیس جایگاه خود را در عرصه سیاسی منطقه به امریکا داد اما این بدان معنا نیست که به طور کلی از منطقه خارج شده و روابط سیاسی خود را با ایران قطع نموده است. منابع سرشار و موقعیت استراتژیک ایران و هم مرز بودن با شوروی و از سوی دیگر با خلیج فارس و کشورهای عربی موقعیت ممتازی برای ایران فراهم کرده بود که رابطه با ایران را برای هر کشوری جذاب می-کرد.

از جمله مهمترین اقدامات جاسوسی انگلیس در ایران، تأسیس شبکه اطلاعاتی جاسوسی ماهوتیان در استان های شمالی کشور بود که طی آن نیروهایی از ساواک به سرپرستی سرتیپ ماهوتیان از معاونین ساواک فعالیت اطلاعاتی مستقلی را با هدایت مستقیم MIF در ایران انجام می دادند. مهمترین وظیفه ای که MIF برای این شبکه در نظر گرفت، فعالیت بر ضد عوامل شوروی و کا.گب در استانهای شمالی ایران بود. بودجه و هزینه فعالیت این شبکه به طور مستقیم از سوی ساواک تأمین می شد و نتیجه گزارشهای آنها نیز در اختیار سرویس جاسوسی انگلیس قرار می-گرفت.

علاوه بر سرویس های اطلاعاتی امریکا، اسرائیل و انگلیس که روابط گسترده و حائز اهمیتی با سازمان جاسوسی ایران داشتند، این سازمان با شبکه های جاسوسی فرانسه و آلمان نیز حداقل در سطح آموزش ارتباط داشت. در مجموع، می توان گفت ساواک، تشکیلات رعب انگیز و عریض و طویلی بود که توسط قدرتهای بیگانه و برای خدمت به منافع آنها، به ویژه امریکا طراحی شده بود. هر چند شاه از این سازمان برای سرکوب مخالفان داخلی بهره فراوانی برد، اما در نهایت تاریخ نشان داد رژیم می که خاستگاه مردمی نداشته و با پشت گرمی بیگانگان بر کشور حکمرانی کند، دوامی نداشته و دیر یا زود سرنگون خواهد شد.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۲۹۰۱/۱-تهایب-ایرانی>